

PM 2010:115 RI (Dnr 001-1738/2010)

Slutbetänkandet ”Sverige för nyanlända utanför flyktingmottagandet” (SOU 2010:37)

Remiss från Integrations- och jämställdhetsdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som svar på remissen ”Sverige för nyanlända utanför flyktingmottagandet” (SOU 2010:37) hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Integrations- och jämställdhetsdepartementet har remitterat betänkandet ”Sverige för nyanlända utanför flyktingmottagandet” (SOU 2010:37) till Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret delar utredningens uppfattning om att alla nyanlända invandrare ska ha rätt till samhällsorientering utifrån integrationspolitikens generella mål om lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.

Vidare konstaterar stadsledningskontoret att förslaget innebär att staden måste bygga en annan form av samhällsorientering än den som staden håller på att bygga upp för målgruppen som omfattas av Lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (2010:197), eftersom föreslagen grupp delvis har en annan karaktär.

Stadsledningskontoret anser även att utredningens beräkning av kommunernas kostnad är för låg både med hänsyn till att utredningen framhåller vikten av att kommunerna aktivt rekryterar nyanlända att delta i samhällsorientering och målgruppsanpassning.

Mina synpunkter

En viktig hörnsten i den svenska integrationspolitiken är samhällsorientering för nyanlända. Slutbetänkandets slutsats om att utöka målgruppen för samhällsorienterande insatser är därför väldigt positiv då det är angeläget att integrationspolitikens generella målsättning om lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund når så många som möjligt i ett så tidigt skede som möjligt.

Att låta alla nyanlända flyktingar och invandrare, med undantag för arbetskraftsinvandrare med uppehållstillstånd på mindre än 12 månader, samt gäststuderande, ta del av samhällsorientering är därför ett viktigt steg att ta för att hjälpa människor in i det svenska samhället.

I enlighet med stadsledningskontorets utlåtande tillstyrker jag därför utredningens förslag under förutsättning att kommunerna får täckning för sina kostnader samt ersättning utifrån faktiskt antal deltagare och inte utifrån generell fördelning.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Sverige för nyanlända utanför flyktingmottagandet” (SOU 2010:37) hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 14 oktober 2010

STEN NORDIN

Bilaga

Sverige för nyanlända utanför flyktingmottagandet (SOU 2010:37), sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Per Bolund* (MP) enligt följande.

Det är bra att samhällsorientering föreslås omfatta i princip alla nyanlända. Det är orimligt att människor beroende på skäl till inflyttning får olika information om det svenska samhället. Det är också bra att det etableras en nationell standard om minst 60 timmar och att informationen ska ske på den nyanländas modersmål. Innehållet i samhällsorienteringen föreslås baseras på den svenska grundlagen. Det är viktigt att innehållet är objektivt och att deltagarnas egna erfarenheter tas tillvara. Särskild omsorg ska ägnas åt att utforma individuella handlingsplaner.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

1. Kommunstyrelsen beslutar att delvis bifalla föredragande borgarrådets förslag till yttrande.
2. Därutöver anför följande.

Det är viktigt för hela samhället att nyanlända flyktingar och invandrare, inklusive anhöriga och arbetskraftsinvandrare får en bra samhällsorientering. Vi får en allt mer internationell befolkning och det är väldigt positivt. Förslaget är därför ett steg i rätt riktning, men alltför begränsande när det gäller arbetskraftsinvandrare.

Många gånger blir uppehållstillstånd för arbetsmarknadsinvandrare förlängda, och det kan med liggande förslag innebära att många personer bor i Sverige betydligt längre än ett år utan att få en samhällsorientering. Speciellt kan det drabba många kvinnor som arbetar i hushålls-

tjänst eller restaurangarbetare. Vi föreslår därför att tidgränsen 12 månader för arbetskraftsinvandrare förkortas exempelvis till 4 månader, för att göra det tydligt att det bara är mycket tillfälliga vistelser i Sverige som är undantagna.

Särskilt uttalande gjordes av *Emilia Hagberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Integrations- och jämställdhetsdepartementet har remitterat betänkandet ”Sverige för nyanlända utanför flyktingmottagandet” (SOU 2010:37) till Stockholms stad för yttrande.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 augusti 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar utredningens uppfattning om att alla nyanlända invandrare ska ha rätt till samhällsorientering utifrån integrationspolitikens generella mål om lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Utredarnas förslag om att lagen ska träda i kraft den 1 januari 2012 är enligt stadsledningskontoret rimligt då det ger kommunerna möjlighet att starta upp verksamheten i ett första skede för nyanlända som omfattas av etableringslagen. Utbildningsinsatsernas innehåll och upplägg kan då justeras och kommunerna blir bättre förberedda på att ta emot den utökade målgruppen. Utredningen kan bara uppskatta hur många deltagare en utökad verksamhet av samhällsorientering kommer att omfatta. Stadsledningskontoret anser därför att det i förslaget bör initieras en försöksverksamhet som kan fungera som en fingervisning så att kommunerna bättre ska veta hur de bör dimensionera sina utbildningsinsatser.

Förslaget innebär att staden måste bygga en annan form av samhällsorientering än den som staden håller på att bygga upp för målgruppen som omfattas av Lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (2010:197), eftersom föreslagen grupp delvis har en annan karaktär. Det kommer att krävas anpassning exempelvis till personer med heltidsarbete, äldre och föräldralediga. Modellen bör också anpassas till ett system med möjlighet att välja de avsnitt eller block den nyanlända är intresserad av och har behov av. Den verksamhet som svarar för samhällsorienteringen ska även kunna erbjuda komprimerade varianter för de som behöver detta. Att bygga upp flera varianter av samhällsorienteringen är kostnadsdrivande vilket inte tas hänsyn till i utredningen.

Förslaget förutsätter också att kommunerna ska kunna utföra ett proaktivt och medvetet arbete kring information, rekrytering och motivationsarbete för att nå personer i den utökade målgruppen. Detta arbete kräver resurser både för att lägga upp strategier samt för att genomföra de olika insatserna. Utredarna är medvetna om kostnaden, men prissätter inte detta arbete, vilket gör att riskerna för att denna del ska komma i skymundan ökar väsentligt. Detta innebär ytterligare kostnader för kommunerna vilket måste tas med i beräkningen över totala kostnader.

Stadsledningskontoret anser att utredningens beräkning av kommunernas kostnad är för låg både med hänsyn till att utredningen framhåller vikten av att kommunerna aktivt rekryterar nyanlända att delta i samhällsorientering samt målgruppsanpassning. Fördelningen av det allmänna bidrag sker utifrån befolkningen i respektive kommun. Detta innebär för storstäderna, särskilt Stockholm, som har en större andel av anknytnings- och arbetskraftsinvandrare samt gäststuderande att vi inte fullt ut får ersättning för detta nya uppdrag. Vidare bör tilldelning av medel utgå från faktiskt antal deltagare och inte utifrån generell fördelning.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att som svar på remissen ”Sverige för nyanlända utanför flyktingmottagandet” (SOU 2010:37) hänvisar till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.